

Jugovzhodna Slovenija - Kmetijsko gozdarski zavod Novo mesto / Vinska trta
/ 89. DRUGO OBVEZNO ZATIRANJE AMERIŠKEGA ŠKRŽATKA

89. DRUGO OBVEZNO ZATIRANJE AMERIŠKEGA ŠKRŽATKA - 07.07.2023 19:51 - Zaključeno

Vinska trta razvija plodiče. Grozdne jagode so večinoma debeline graha (74 – 75 po lestvici BBCH).

Pri razvoju **ameriškega škržatka** (*Scaphoideus titanus* Ball.), ki je prenašalec karantenske bolezni **zlata trsna rumenica**, prevladujejo v jugovzhodni Sloveniji nimfe L4, nekaj manjši delež ličink L3 in posamezni osebki L5.

Nastopa čas za njegovo drugo obvezno zatiranje. Nanos zaščitnih sredstev boste opravili med 08. in 18. julijem. Pred uporabo insekticida je potrebno v vinogradih pokositi cvetočo podrast!

Zatiranje ameriškega škržatka je v skladu s Pravilnikom o ukrepih za preprečevanje širjenja in zatiranja zlate trsne rumenice obvezno za vse imetnike vinske trte in sicer:

- v **vinogradih** za pridelavo grozdja ter **na brajdah in ohišnicah** v razmejenem območju zlate trsne rumenice, to je v okuženih območjih, varovalnih pasovih in žariščih okužbe (območje Štajerske in Prekmurja).
- v matičnih vinogradih, matičnjakih in trsnicah na celotnem območju Sloveniji.

Vinogradnike opozarjamo, da je zaradi slabšanja stanja okužb z zlato trsno rumenico obvezno število škropljenj v letošnjem letu višje kot v preteklih letih in je določeno po občinah. Vinogradniki morajo preveriti, v kateri občini se nahaja njihov vinograd. Obvezno število tretiranj po občinah na območju jugovzhodne Slovenije je navedeno v spodnji preglednici. Poudarjamo, da je za učinkovito preprečevanje širjenja ključnega pomena pravočasno in dosledno zatiranje prenašalca ameriškega škržatka z insekticidi in tudi odstranjevanje okuženih trt.

Več informacij o zlati trsni rumenici in zatiranju ameriškega škržatka je na spletni strani Uprave za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin: <https://www.gov.si teme/zlata-trsna-rumenica/>.

Za drugo obvezno zatiranje priporočamo uporabo naslednjih sredstev: **SIVANTO PRIME** (0,5 l/ha; le 1 × v rastni dobi), **MOVENTO SC 100** (0,7 l/ha; 2 × v rastni dobi), **DECIS 2,5 EC** (0,5 l/ha; le 1 × v rastni dobi), **DECIS 100 EC** (0,75 l/ha; le 1 × v rastni dobi) ali **MAVRİK 240 EW** (0,2 l/ha; 2 × v rastni dobi).

Prednost dajemo SIVANTO PRIME, če ga niste uporabili že pri prvem tretiranju, oz. MOVENTO SC 100.

1. **Zatiranje ameriškega škržatka v vinogradih za pridelavo grozdja, brajdah in ohišnicah v razmejenem območju v Jugovzhodni Sloveniji:**

Območje	Občine	Število tretiranj
Okuženo območje in varovalni pas (vključno z žarišči okužbe)	Dolenjske Toplice, Straža, Mirna peč, Novo mesto, Šentjernej, Kostanjevica na Krki, Brežice	3 tretiranja
Varovalni pas vključno z žarišči okužbe	Krško	3 tretiranja; če imetnik sam spremlja ulov odraslih škržatkov z rumenimi lepljivimi ploščami v skladu z načrtom ukrepov in so po 2. tretiranju ulovljeni manj kot 4 škržatki na eno ploščo na teden, 3. tretiranja ni treba opraviti.
Varovalni pas vključno z žarišči okužbe	Žužemberk, Trebnje, Mirna, Šentrupert, Mokronog-Trebelno, Sevnica, Šmarješke Toplice, Škocjan, Semič, Črnomelj, Metlika	2 tretiranja

V ekološki pridelavi so na celotnem razmejenem območju obvezna najmanj 3 tretiranja: Prvič za zaščito nanese FLORA VERDE (1,6 l/ha; možne tri uporabe letno) ali BIOTIP FLORAL (1,6 l/ha; možne tri uporabe letno), drugo tretiranje opravite 7 do 10 dni po prvem in tretje 7 do 10 dni po drugem nanosu. **Učinek na škržatke je večji, če imate med tretiranjmi krajši razmik.** Drugo in tretje tretiranje bo imelo učinek tudi na drugi rod *grozdnih sukačev*.

V brajdah in ohišnicah v razmejenem območju zlate trsne rumenice je **obvezno vsaj eno tretiranje** v rastni sezoni. Uporabite lahko FLORA VERDE ali BIOTIP FLORAL, katera je mogoče kupiti tudi v prodajalnah FFS brez potrdila za izvajalce varstva rastlin.

OPOZORILO:

Vsa sredstva, ki jih uporabljamo za zatiranje ameriškega škržatka, so nevarna za čebele. Zato je pomembno, da se tretiranje opravi takrat, ko je trta že povsem zaključila s cvetenjem. Nanos opravite v poznih večernih ali zgodnjih jutranjih urah (dve uri po sončnem zahodu do dve uri pred sončnim vzhodom), ko so čebele v panjih in ne letijo. Pred tretiranjem odstranite cvetočo podrast.

Vsa fitofarmacevtska sredstva je potrebno uporabljati v skladu z navodili za uporabo in navedbami na etiketi ter upoštevati Pravilnik o

Sedaj namestite tudi rumene lepljive plošče za spremljanje ulova odraslih ameriških škrlatkov:

V vinogradih za pridelavo grozdja v razmejenem območju zlate trsne rumenice, kakor tudi **na brajdah in ohišnicah**, je nameščanje rumenih lepljivih plošč priporočljivo za ugotavljanje stanja populacije in oceno uspešnosti zatiranja ameriškega škrlatka.

V matičnih vinogradih, matičnjakih in trsnicah je spremljanje *ameriškega škrlatka* z rumenimi lepljivimi ploščami obvezno.

V sredino vinograda, matični vinograd, trsnico ali matičnjak namestite najmanj 3 rumene lepljive plošče. Če je površina večja od 2 ha, število plošč ustrezno povečate (površina nad 2 do 5 ha ... 6 plošč; nad 5 ha ... 9 plošč)

Plošče izobesite v senčeni del trte, na žico ali trto, ker se škrlatki najraje zadržujejo v senci. V trsnici izobesite plošče na količke, ki jih postavite na grebenih. Pri nameščanju pazite, da se plošče ne prilepijo na listje trte.

Rumene lepljive plošče pregledujete 1 × tedensko in jih menjate na 14 dni. Ulov redno beležite. V vinogradih za pridelavo grozdja spremljate ulov do konca avgusta, v matičnih vinogradih, matičnjakih in trsnicah pa do sredine septembra.

Kdor ameriškega škrlatka ne prepozna, se lahko za pomoč obrne na Javno službo zdravstvenega varstva rastlin (na KGZS – Zavod Novo mesto).

2. Zatiranje ameriškega škrlatka v matičnih vinogradih, matičnjakih in trsnicah:

V matičnih vinogradih, matičnjakih in trsnicah je obvezno zatiranje ameriškega škrlatka povsod po Sloveniji, to je v razmejenih območjih in izven njih.

Pomembno: Obvezno je treba opraviti najmanj tri tretiranja proti amerškemu škrlatku, obenem pa morajo imetniki spremljati njegov ulov z rumenimi lepljivimi ploščami. Če je na rumeno lepljivo ploščo po tretjem tretiranju še ulovljen vsaj en škrlatek, je treba tretiranje ponoviti. To tretiranje je namenjeno predvsem zatiranju škrlatkov, ki v matični vinograd, matičnjak ali trsnico priletijo iz okolice.

Pri drugem tretiranju **v matičnih vinogradih** priporočamo pripravke: **SIVANTO PRIME** (0,5 l/ha; le 1 × v rastni dobi), **MOVENTO SC 100** (0,7 l/ha; 2 × v rastni dobi), **DECIS 2,5 EC** (0,5 l/ha; le 1 × v rastni dobi), **DECIS 100 EC** (0,75 l/ha; le 1 × v rastni dobi). Prednost dajemo SIVANTO PRIME, ki je sistemski insekticid z rezidualnim delovanjem. MOVENTO SC 100 zatira hkrati tudi *trsno uš*. Med tem ko DECIS 2,5 EC zatira tudi *grozne sukače*. V matičnih vinogradih je treba paziti na karenčno dobo.

Pri drugem tretiranju **v matičnjakih in trsnicah** pridejo v poštev: **MOSPILAN 20 SG** (0,375 kg/ha; le 1 × v rastni dobi), **SIVANTO PRIME** (0,5 l/ha; le 1 × v rastni dobi), **MOVENTO SC 100** (0,7 l/ha; 2 × v rastni dobi), **DECIS 2,5 EC** (0,5 l/ha; matičnjaki in trsnice 2 × v rastni dobi).

Okvirni roki zatiranja ameriškega škrlatka v matičnih vinogradih, matičnjakih in trsnicah in pripravki so navedeni v preglednicah 1, 2 in 3.

Preglednica 1: Okvirni roki in pripravki za zatiranje ameriškega škrlatka v matičnih vinogradih.

Tretiranje/ Okvirni termin	Fenološka faza razvoja trte	Razvojni stadij ameriškega škrlatka	Pripravek	Opombe
				*pripravek je na isti površini dovoljeno uporabiti samo enkrat letno ** Movento lahko uporabimo dvakrat. S tem tretiranjem obenem zatiramo tudi trtno uš ***S tem tretiranjem lahko zatiramo tudi grozdnje sukače. ***Pripravke na podlagi aktivne snovi deltametrin (Decis 2,5 EC ali Decis 100 EC) lahko uporabimo samo enkrat v rastni sezoni.
2. tretiranje okoli 2 do 3 tedne po 1. tretiranju (do 15. julija)	BBCH od 71 dalje	Ličinke L ₂ do L ₅ , prvi odrasli škrlatki	SIVANTO PRIME* ali MOVENTO SC 100** ali DECIS 2,5 EC*** ali DECIS 100 EC	
3. tretiranje konec julija	BBCH -do 81	Odrasli škrlatki	SIVANTO PRIME* ali MOVENTO SC 100** ali DECIS*** 100 EC ali MAVRIK 240 EW	
4. tretiranje		Odrasli škrlatki	BIOTIP FLORAL, FLORA VERDE ali DECIS 100 EC*** ali MAVRIK 240 EW	V primeru, če se na rumeno lepljivo ploščo ulovi vsaj en škrlatek. Decis 100 EC se lahko uporabi v fenofazah od BBCH 15 do 89. Mavrik ima karenco 21 dni.

Preglednica 2: Okvirni roki in pripravki za zatiranje ameriškega škrlatka v matičnjakih.

Tretiranje/ Okvirni termin	Fenološka faza razvoja trte	Razvojni stadij ameriškega škrlatka	Pripravek	Opombe
				*pripravek je na isti površini dovoljeno uporabiti samo enkrat letno ** Movento lahko uporabimo dvakrat. S tem tretiranjem obenem zatiramo tudi trtno uš.

				Pripravek Decis 2,5 EC lahko uporabimo 2-krat v rastni dobi.
2. tretiranje okoli 2 do 3 tedne po 1. tretiranju (do 15. julija)	od BBCH 71 dalje	ličinke L ₂ do L ₅ , prvi odrasli škržatki	MOSPILAN 20 SG* ali SIVANTO PRIME* ali MOVENTO SC 100** ali DECIS 2,5 EC	
3. tretiranje konec julija	od BBCH 81 dalje	Odrasli škržatki	MOSPILAN 20 SG* ali SIVANTO PRIME* ali MOVENTO SC 100** ali MAVRIK 240 EW	
4. tretiranje avgust		Odrasli škržatki	MAVRIK 240 EW	V primeru, če se v avgustu na rumeno lepljivo ploščo ulovi vsaj en škržatek.

Preglednica 3: Okvirni roki in pripravki za zatiranje ameriškega škržatka v trsnicah

Tretiranje/ Okvirni termin	Razvojni stadij ameriškega škržatka	Pripravek	Opombe
			*Pripravek je na isti površini dovoljeno uporabiti samo enkrat letno . ** Movento lahko uporabimo dvakrat. S tem tretiranjem obenem zatiramo tudi trtno uš.
2. tretiranje običajno 3 tedne po 1. tretiranju; do 15. julija	Ličinke L ₂ do L ₅ , prvi odrasli škržatki	MOSPILAN 20 SG* ali SIVANTO PRIME* ali MOVENTO SC 100** ali DECIS 2,5 EC	Pripravek Decis 2,5 EC lahko uporabimo 2-krat v rastni dobi.
3. tretiranje: konec julija	Odrasli škržatki	MOSPILAN 20 SG* ali SIVANTO PRIME* ali MOVENTO SC 100** ali DECIS 2,5 EC ali MAVRIK 240 EW	
4. tretiranje avgust	Odrasli škržatki	MAVRIK 240 EW	V primeru, če se na rumeno lepljivo ploščo ulovi vsaj en škržatek

Nanos FFS

Cvetoča podrast v vinogradih mora biti v času tretiranja z insekticidi zaradi varovanja čebel in drugih oprasevalcev pokošena, oziroma mora biti na drug način preprečeno, da bi jo FFS doseglo. Nanos mora biti izveden na način, da se prepreči zanašanje škropilne brozge na sosednje parcele.

Za doseganje večje učinkovitosti delovanja insekticidov priporočamo njihovo uporabo v večernih oziroma nočnih urah. Rastline v času aplikacije ne smejo biti v stresu (npr. vročinski stres), sicer se učinkovitost sredstva lahko zmanjša.

Insekticidov na osnovi a.s. piretrin (Flora verde in Biotip floral) se ne sme uporabljati v vročini in na neposredni sončni svetlobi. Priporoča se uporaba v večernih urah in pri nižjih temperaturah zraka. Ob njihovi uporabi rastline temeljito omočimo tudi na spodnji strani listov, kjer se običajno nahaja ameriški škržatek. Pripravki iz skupine piretroidov za dobro delovanje potrebujejo ustrezen pH in sicer pod 6,5.

Da dosežemo **dobro omočenje rastlin** in povečamo učinkovitost insekticidov, priporočamo povečano porabo vode (vsaj 400 l vode/ha) in uporabo močil. Učinkovitost sredstev za zatiranje ameriškega škržatka je zelo odvisna od učinkovitega nanosa, zato je priporočljiva uporaba klasičnih pršilnikov.

Za pripravek **Movento SC 100** priporočamo samostojno uporabo. Mešanje z drugimi fitofarmaceutskimi sredstvi se odsvetuje zaradi možne zmanjšane učinkovitosti tega sredstva.

Podrobnejše informacije o zlati trsni rumenici in zatiranju ameriškega škržatka so vam na voljo na spletni strani Uprave za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin:

<https://www.gov.si/teme/zlata-trsna-rumenica/>

Podatki o fitofarmaceutskih sredstvih

MOSPILAN 20 SG

Sredstvo Mospilan 20 SG se uporablja kot sistemski dotikalni in želodčni insekticid za zatiranje ameriškega škržatka na trti za pridelavo vinskega in namiznega grozdja, v matičnih vinogradih, trsnicah in matičnjakih. Uporabi se v odmerku 0,375 kg/ha pri porabi vode do 1000 l/ha. Z njim se lahko tretira v fenološki fazi od konca cvetenja do faze, ko so jagode v velikosti graha in grozdčki povešeni (BBCH 69/75). Na istem zemljišču se ga sme uporabiti največ **1-krat v eni rastni dobi in samo na podlagi napovedi Javne službe zdravstvenega varstva rastlin**.

Sredstvo ima dovoljenje za nujne primere iz varstva rastlin in se sme uporabljati **od 03.05. do 02.09.2023, skladno z navodili za uporabo**.

SIVANTO PRIME

Sredstvo Sivano prime se uporablja na trti za pridelavo vinskega in namiznega grozdja, v matičnih vinogradih, matičnjakih ter trsnicah za zatiranje zelenega škržatka (*Empoasca vitis*) in ameriškega škržatka (*Scaphioideus titamus*) v odmerku 0,5 l/ha in pri porabi vode do 1000 l/ha. S sredstvom se lahko na istem zemljišču tretira **največ 1-krat v eni rastni sezoni**, v fenološki fazi razvoja trte od konca cvetenja do začetka zorenja (BBCH 69-81). O mešanju z drugimi sredstvi se je treba posvetovati z zastopnikom.

MOVENTO SC 100

Sredstvo Movento SC 100 se lahko uporablja v matičnih vinogradih, matičnjakih in trsnicah za zatiranje trtne uši (*Viteus vitifoliae*) in ameriškega škrdatka (*Scaphoideus titanus*) v odmerku 0,7 l/ha in pri porabi vode 1000 l/ha. S sredstvom se lahko tretira v času po končanem cvetenju matične rastline. Na istem zemljišču ga lahko uporabimo **največ 2-krat v eni rastni sezoni** in sicer v 14-dnevnem intervalu. Sredstvo se lahko uporablja tudi na trti za pridelavo vinskega in namiznega grozdja za zatiranje ameriškega škrdatka (*Scaphoideus titanus*) v odmerku 0,7 l/ha, ob porabi vode 1000 l/ha. S sredstvom se lahko tretira v času po končanem cvetenju. Sredstvo se lahko na istem zemljišču uporabi **največ 2-krat v eni rastni sezoni**, v 14 dnevnom intervalu.

Za pripravek **Movento SC 100** se priporoča samostojno uporabo. Mešanje z drugimi fitofarmacevtskimi sredstvi se odsvetuje zaradi možne zmanjšane učinkovitosti tega sredstva.

DECIS 2,5 EC

Decis 2,5 EC se uporablja kot dotikalni insekticid v odmerku 0,5 l/ha. Proizvodne vinograde, vključno z matičnimi vinogradi, se tretira po cvetenju trte do fenološke faze, ko jagode dosežejo velikost graha (BBCH 71 do 75). Poznejše tretiranje se ne dovoli zaradi tveganja za neciljne organizme. Na istem zemljišču je dovoljeno **samo 1 tretiranje v eni rastni dobi**.

V trsnicah in matičnjakih sta dovoljeni **2 tretiranja v eni rastni dobi**. Termine tretiranj se prilagaja navodilom za zatiranje ameriškega škrdatka.

Pri uporabi pripravka Decis 2,5 EC je treba preprečiti onesnaženje vodotokov, vodnjakov, jezer in vodnih izvirov tako, da upoštevamo predpise s področja varstva voda. S sredstvom se pri tretiranju trte ne sme tretirati v območju **30 m tlorisne** širine od meje brega voda 1. in 2. reda. Zaradi zaščite neciljnih členonožcev je potrebno upoštevati netretiran varnostni pas 20 m do nekmetijskih površin. Sredstvo je nevarno za čebele, z njim se ne sme tretirati v času cvetenja gojenih rastlin in podrašč. **Zaradi zaščite čebel in drugih žuželk oprasovalcev se lahko s tem sredstvom tretira v nočnem času in sicer dve uri po sončnem zahodu in največ dve uri pred sončnim vzhodom.** Pripravek Decis 2,5 EC spada v skupino sintetičnih piretroidov in negativno vpliva na plenilske pršice iz družine Phytoseiidae – naravne sovražnike rdeče sadne pršice in pršic šiskaric (akarineze in erinoze). Zato lahko v škropljenih vinogradih pride do prerazmnožitve omenjenih škodljivcev. Za dobro delovanje je potreben ustrezen pH in sicer pod 6,5.

DECIS 100 EC

Decis 100 EC se uporablja na trti za pridelavo vinskega in namiznega grozdja za zatiranje ameriškega škrdatka (*Scaphoideus titanus*) v odmerku 75 ml/ha, ob porabi vode 500-1000 L/ha; s sredstvom se tretira od razvojne faze, ko je peti list razvit, do faze, ko so jagode zrele za trganje (BBCH 15-89) oziroma v skladu z napovedjo opazovalno napovedovalne službe za varstvo rastlin.

S sredstvom se lahko na istem zemljišču tretira največ enkrat v eni rastni sezoni. Prav tako se v isti rastni sezoni na istem zemljišču ne sme uporabljati drugih fitofarmacevtskih sredstev (z izjemo pasti), ki vsebujejo aktivno snov deltametrin. Potrebno se je izogibati tretiranju v času visokih temperatur zraka. Decis 100 EC se lahko uporabi v fenofazah od BBCH 15 do 89. Tudi pripravek **Decis 100 EC** spada v skupino sintetičnih piretroidov in negativno vpliva na plenilske pršice iz družine Phytoseiidae – naravne sovražnike rdeče sadne pršice in pršic šiskaric (akarineze in erinoze). Zato lahko v škropljenih vinogradih pride do prerazmnožitve omenjenih škodljivcev.

Za dobro delovanje je potreben ustrezen pH in sicer pod 6,5.

MAVRİK 240 EW

Mavrik 240 EW je kontaktni insekticid. Uporablja se za zatiranje ameriškega škrdatka na trti za pridelavo vinskega in namiznega grozdja vključno z matičnimi vinogradi ter v matičnjakih in trsnicah v odmerku 0,2 l/ha pri porabi vode od 500 do 1000 l/ha. Na istem zemljišču se lahko uporabi največ dvakrat v eni rastni sezoni z najmanj 14 dnevним intervalom. Tretiranje se sme opraviti od razvojne faze jasno vidnih socvetij do faze mehčanja jagod (BBCH 53 do 85). Tretiranje proti amerškemu škrdatku se lahko izvede samo na podlagi napovedi javne službe zdravstvenega varstva rastlin. Poraba vode ne sme biti manjša od 500 l. Zaradi zaščite vodnih organizmov je treba pri tretiranju trte upoštevati netretiran varnostni pas 50 m tlorisne širine od meje brega voda 1. in 2. reda. Pri tretiranju je treba preprečiti onesnaženje vodotokov, vodnjakov, jezer in izvirov tako, da se upošteva predpise s področja varovanja voda. Zaradi varovanja čebel se sredstvo lahko uporabi le, če niso prisotne čebele na gojenih rastlinah ali podrašč. Tudi pripravek Mavrik 240 EW spada v skupino sintetičnih piretroidov in negativno vpliva na plenilske pršice iz družine Phytoseiidae – naravne sovražnike rdeče sadne pršice in pršic šiskaric (akarineze in erinoze). Zato lahko v škropljenih vinogradih pride do prerazmnožitve omenjenih škodljivcev.

PRIPRAVKI NA OSNOVI PIRETRINA

Na osnovi aktivne snovi piretrin sta pri nas dovoljena za zatiranje ameriškega škrdatka pripravka **Flora verde in Biotip floral**. Na podlagi preverjanja pristojnih služb na MKGP uporaba piperonil butoksida, ki ga vsebujeta ta dva pripravka, v ekološki pridelavi ni sporna, zato se lahko uporabljata v ekoloških vinogradih.

Pripravka Flora verde in Biotip floral uporabimo na trti za pridelavo vinskega in namiznega grozdja v 0,16% koncentraciji oziroma v odmerku 1,6 l/ha. Učinek je boljši z dodatkom ogrščičnega olja v koncentraciji 0,5 %. Rastline temeljito omočimo, tudi na spodnji strani listov. Priporoča se uporabo v večernih urah in pri nižjih temperaturah zraka. Sredstva se ne sme uporabljati v vročini in na neposredni sončni svetlobi. **Sredstvi sta nevarni za čebele!** Mešanje z drugimi fitofarmacevtskimi sredstvi se ne priporoča.

Sredstvi sta primerni za zmanjševanje populacij ameriškega škrdatka. V primeru močnejšega napada ali ugotovljene navzočnosti škodljivca tretiranje ponovimo po 7 do 15 dneh. Oba pripravka sta registrirana tudi za zmanjševanje številčnosti križastega in pasastega grozdnega sukača. S sredstvom se ne sme tretirati v območju 15 m tlorisne širine od meje brega voda 1. in 2. reda. Spripravki na podlagi piretrina lahko opravimo skupno največ 3 tretiranja v rastni dobi.

Za dobro delovanje je potreben ustrezen pH in sicer pod 6,5.

Datum objave obvestila: 07.07.2023 19:51

Obvestilo prognostičnega centra: Jugovzhodna Slovenija/Kmetijsko gozdarski zavod Novo mesto

Objavil/a: BAJEC Domen

Pripravil: **Domen Bajec**

Seznam registriranih FFS

